

פעילות הפיקוח על הבנקים במשבר הקורונה

ועדת הכספים - כנסת ישראל
נובמבר 2020

צעדי הפיקוח על הבנקים במשבר הקורונה

נקודת הפתיחה

המשכיות עסקית ורציפות תפקודית

הגדלת היצע האשראי

מתווה לדחיית תשלומי הלוואות

הגדלת זמינות האשראי

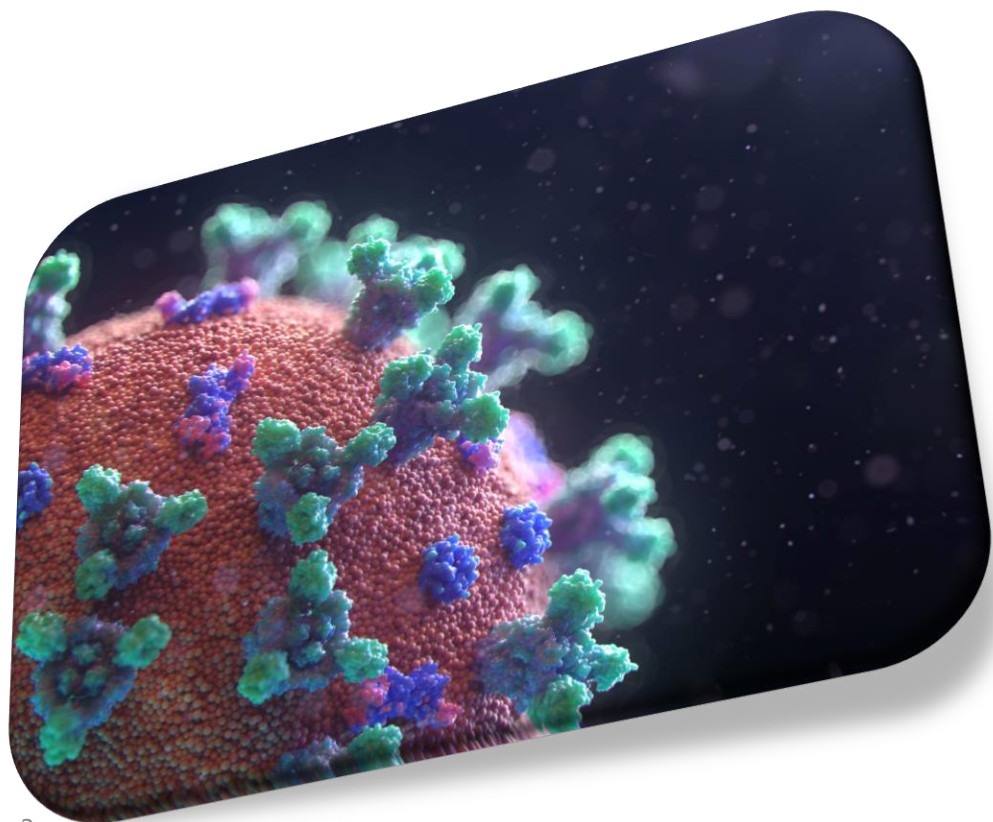
סיוע ללקוחות בקשיים, הוזלת עמלות והנגשת שירותים

סיכום

משבר הקורונה

עם פריצתו פגש משבר וירוס הקורונה
מערכת בנקאות ישראלית איתנה
וערוכה לספיגתו של משבר גדול
ובעלת יכולת לתמוך במשק הישראלי

הפיקוח נערך בשגרה לעתות חירום

לקחי המשבר העולמי מ-2008 הופנמו והונחלו למערכת הבנקאית

יחסי ההון והנזילות עלו

ריכוזיות תיק האשראי ירדה מאוד

שופרה איכות ניהול הסיכונים

צעדי הפיקוח על הבנקים להתמודדות עם המשבר

בתחילת המשבר התקבלה החלטה להשתמש בכלים שבידינו
כדי להקל על הציבור ולאפשר תמיכה במשק

ההחלטה התקבלה על בסיס איתנות המערכת הבנקאית
ותוך בחינת הצעדים שננקטו בעולם

הפיקוח הידק את תהליכי הבקרה והניטור בכדי לוודא את
יציבות המערכת הבנקאית ושמירה על כספי המפקידים

המשכיות עסקית ורציפות תפקודית

הנחיית הבנקים בהתאם להנחיות הדרג המדיני; הבטחת תשתית לאומית חיונית/קריטית (לרבות שרשרת אספקה תומכת)

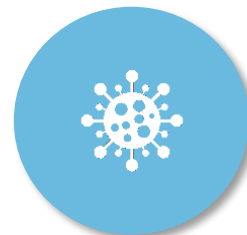
התאמת הפעילות במערך הסניפים למגבלות הקורונה, תוך צמצום הפגיעה ברמת השירות ויצירת מעטפת תומכת

שמירה על רציפות אספקת המזומנים למשק; הפעלת סניפים ניידיים

הפקת לקחים מהגל הראשון והערכות לגלים נוספים

הגדלת היצע האשראי

אפשרנו לבנקים לעשות שימוש בעודפי ההון, הורדנו את דרישת ההון הרגולטורית בנקודת אחוז, ואת יחס המינוף בחצי נקודת אחוז

כל הבנקים עצרו חלוקת דיבידנדים

ענף הנדל"ן - הורחבה המגבלה הענפית מ-20% ל-22%

בנק ישראל השיק כלי מוניטארי ייעודי להלוואות לעסקים קטנים וזעירים.
עד כה ניתנו במסגרתו כ-12 מיליארד ₪

מתווה לדחיית תשלומי הלוואות

בנינו, בשיתוף הבנקים וחברות כרטיסי האשראי, מתווה וולונטרי שמאפשר לדחות תשלומי הלוואות - ללא עמלה ובהתאם לריבית ההסכמית

בהתאם להתפתחות המשבר המתווה עודכן והורחב פעמיים

בהשוואה בינלאומית מדובר במתווה מרחיב יחסית

דחיית תשלומי אשראי במסגרת ההוראות הקיימות, ללא סיווג אוטומטי של הלקוח

מתווה לדחיית תשלומי הלוואות - בנקים

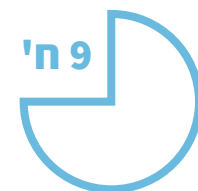
אשראי עסקי

דחייה של עד 6 חודשים
לפי שיקול דעת הבנק

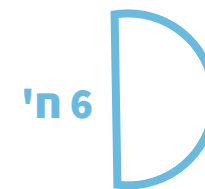

אשראי למשקי
בית כולל
משכנתאות

לקוח שדחה כבר חלק מהתשלומים -
דחייה של עד 9 חודשים - עד סוף
2020 ללא שיקול דעת הבנק

לקוח שטרם דחה את התשלומים -
דחייה של עד 6 חודשים ללא שיקול
דעת הבנק

מתווה לדחיית תשלומי הלוואות - חברות כרטיסי אשראי

אשראי עסקי

דחייה של עד 3 חודשים
לפי שיקול דעת החברה

3 ח'

אשראי צרכני

דחייה של עד 3 חודשים ללא
שיקול דעת החברה +
3 חודשים נוספים לפי שיקול
דעת החברה

3 ח'

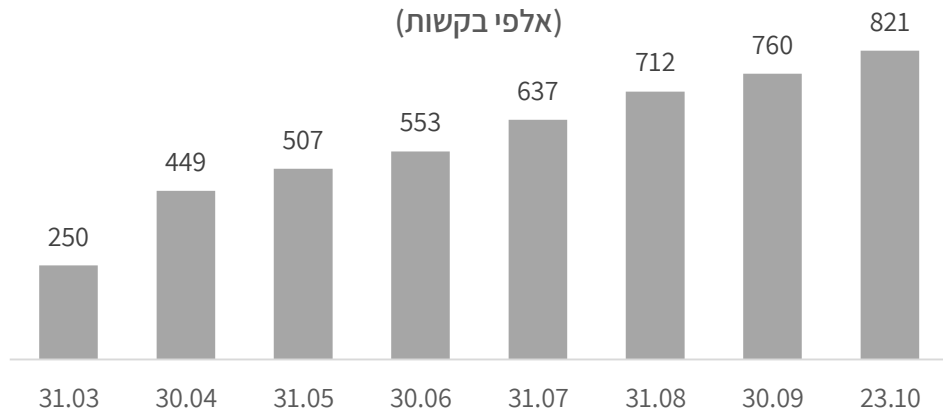
+

3 ח'

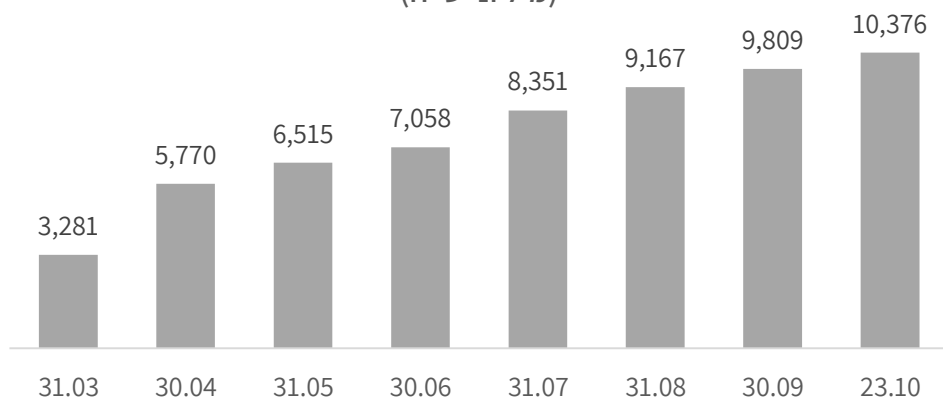

מתווה דחיות תשלומי אשראי – יותר מ-10 מיליארדי ש"ח נדחו

מספר הלוואות בהן נדחו תשלומי הלוואה
(אלפי בקשות)

היקף תשלומי הלוואות שנדחו בפועל
(מיליוני ש"ח)

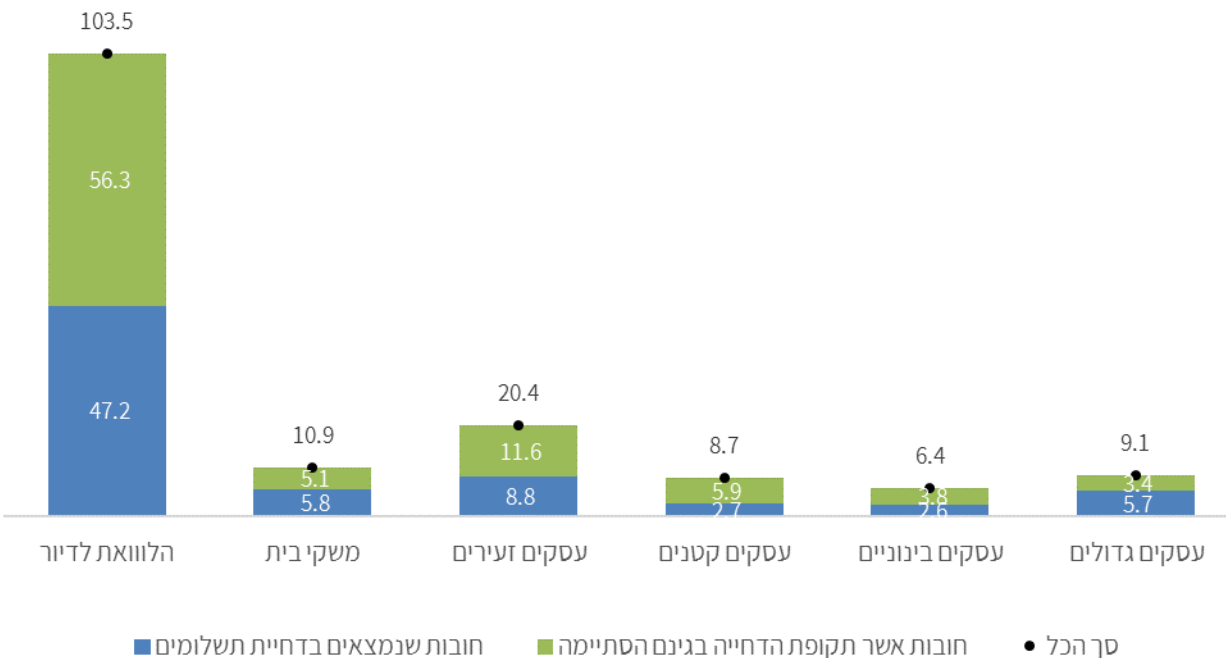

סכום התשלומים שנדחו בפועל (מיליוני ש"ח)	מספר מצטבר של הלוואות בהן נדחו תשלומים	23.10.2020 – 01.03.2020
10,376	820,894	סך כל ההלוואות
1,950	8,373	עסקים מסחריים וגדולים
3,448	172,743	עסקים קטנים
3,072	180,925	משכנתאות
1,904	458,853	אשראי צרכני אחר

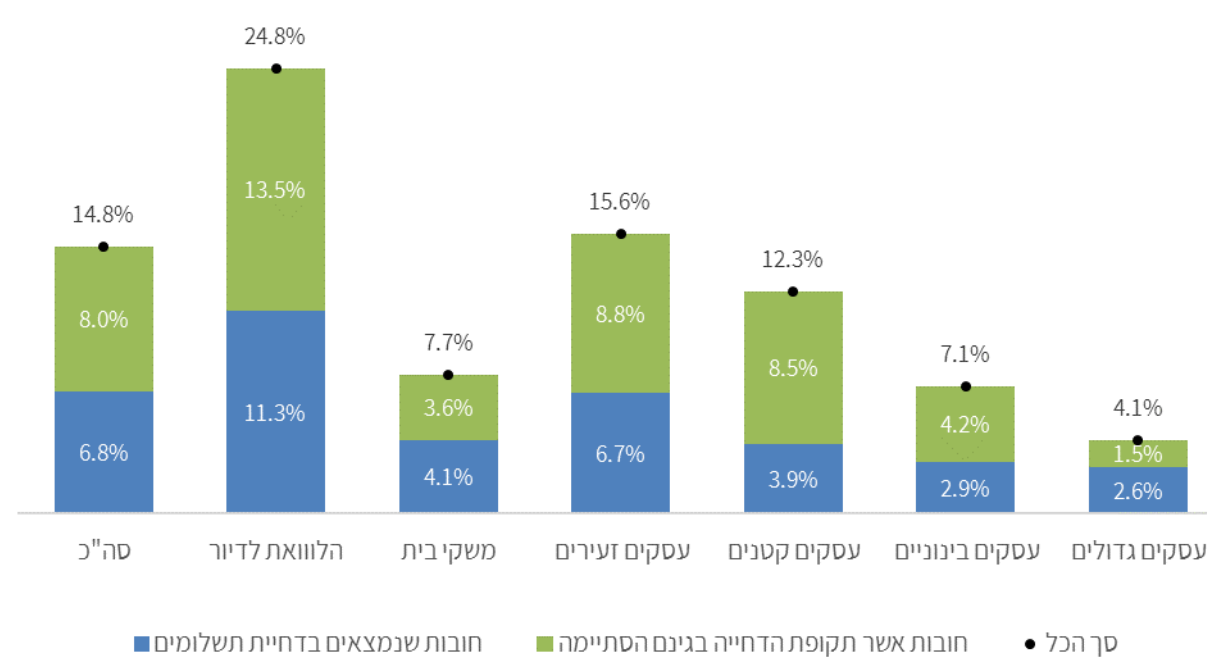
נתונים מצטברים מתחילת המשבר הכוללים גם לקוחות שקיבלו דחייה שהסתיימה וכעת חזרו לשלם את תשלומי הלוואה

דחיות תשלומי אשראי – יותר ממחצית ההלוואות שנדחו חזרו לשלם

סטטוס דחיית תשלומי הלוואה בחלוקה למגזרי פעילות פיקוחיים
מיליארדי ש"ח | ספטמבר 2020

סטטוס דחיית תשלומי הלוואה בחלוקה למגזרי פעילות פיקוחיים
שיעור מסך תיק האשראי | ספטמבר 2020

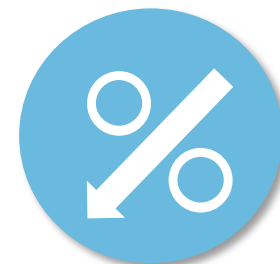

הגדלת זמינות אשראי

ניתנו הקלות רגולטוריות בקבלת אשראי בבטוחה של דירה

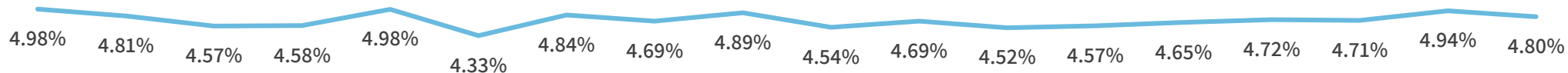
מחירי האשראי - צמצמנו את דרישת ההון במשכנתאות כדי
למנוע עליית ריביות לציבור

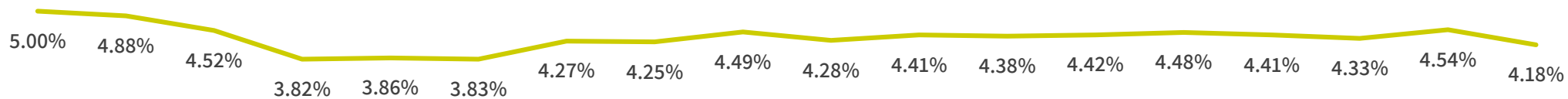
למרות העלייה בסביבת הסיכון לא נרשמה עליה בריביות
למגזרים השונים

התפתחות שיעור הריבית באשראי במהלך המשבר

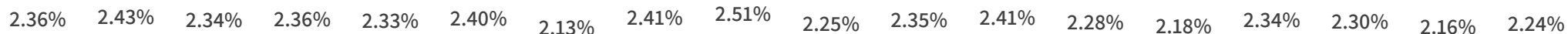

צרכני

עסקים

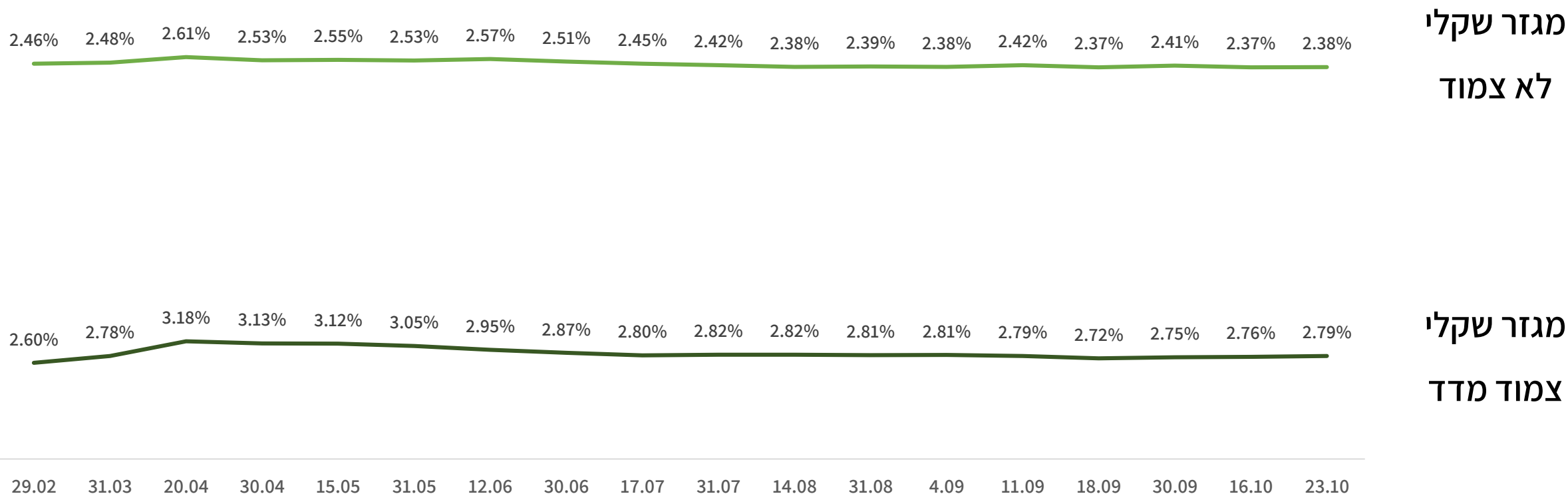
קטנים

עסקי

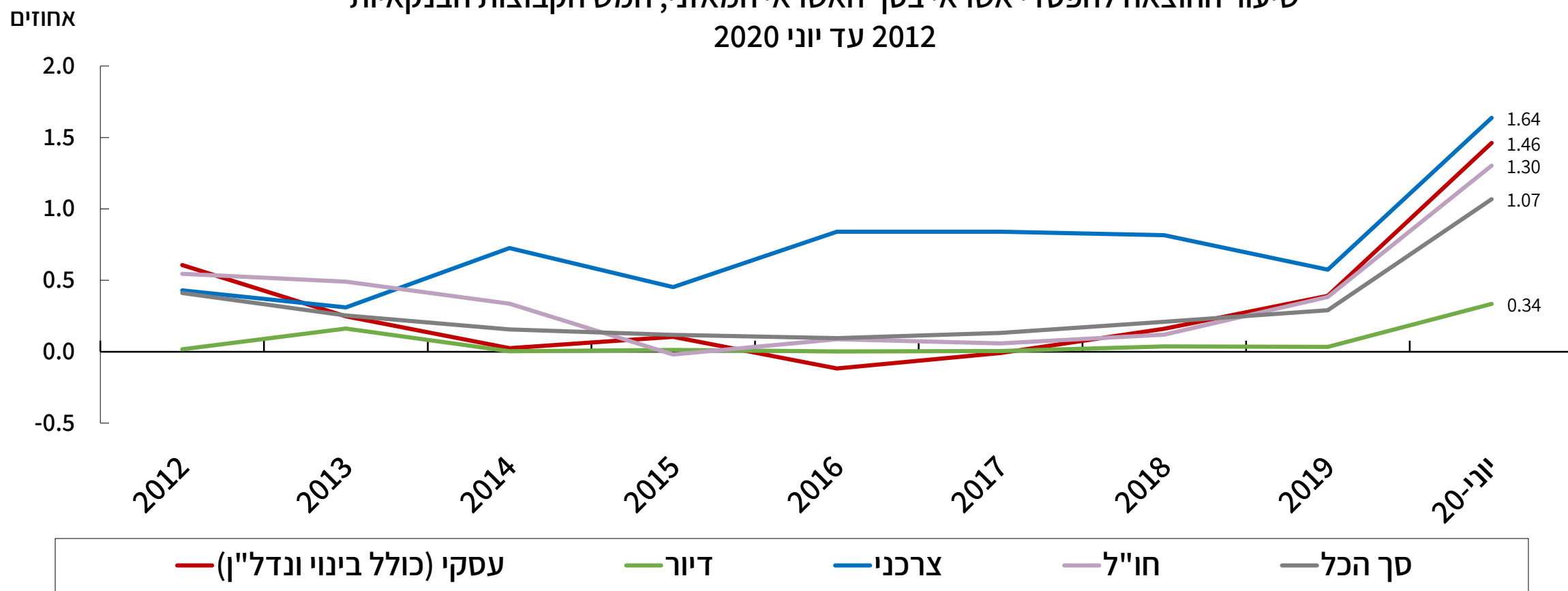
מסחרי

התפתחות שיעור הריבית באשראי במהלך המשבר - דיוור

אי הוודאות הכלכלית משתקפת בעליית הפרשה להפסדי אשראי בכלל מגזרי הפעילות

שיעור ההוצאה להפסדי אשראי בסך האשראי המאזני, חמש הקבוצות הבנקאיות
2012 עד יוני 2020

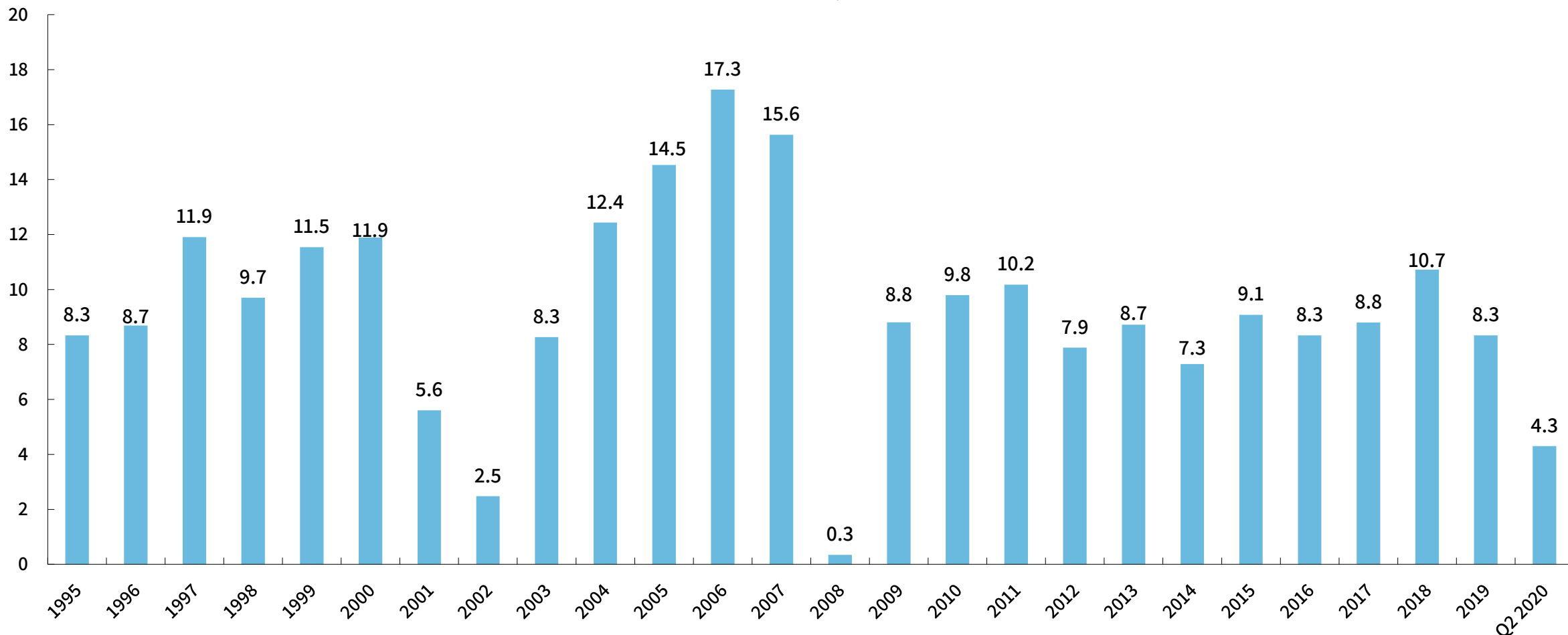

התשואה להון ירדה בחדות בדומה למשברים קודמים

התשואה להון לאחר מס, חמש הקבוצות הבנקאיות,

1995 עד יוני 2020

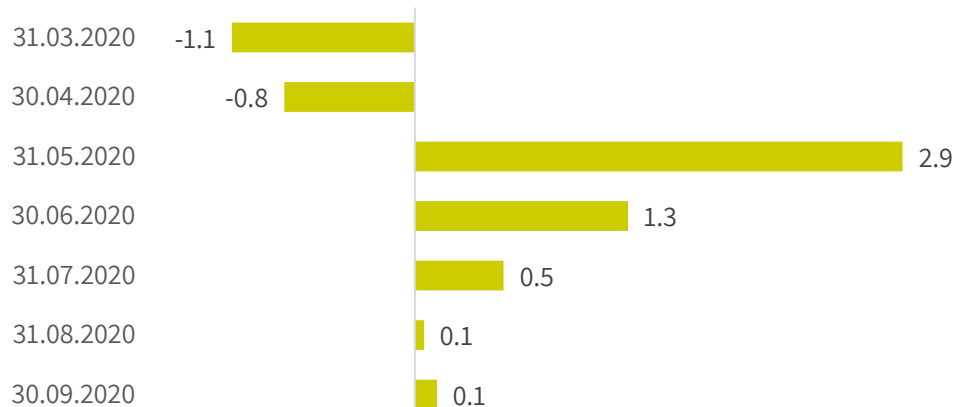
אחוזים

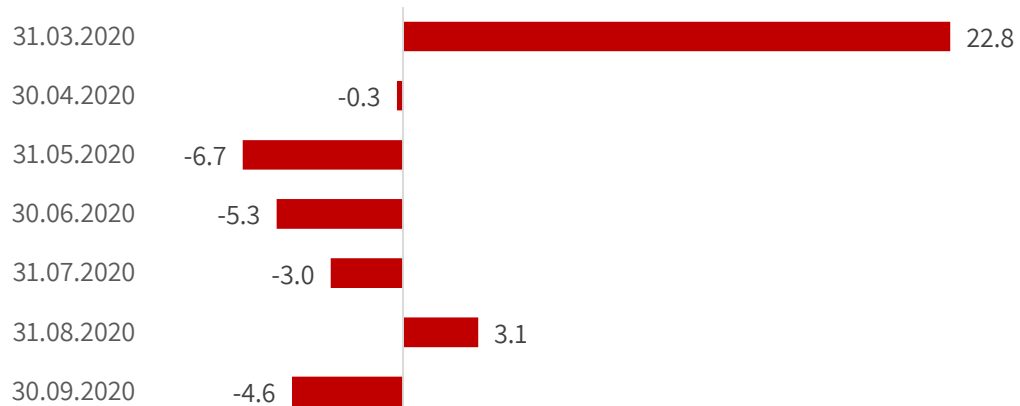
מגמות באשראי במהלך המשבר

שינוי בהיקף יתרת האשראי מיליארדי שקלים

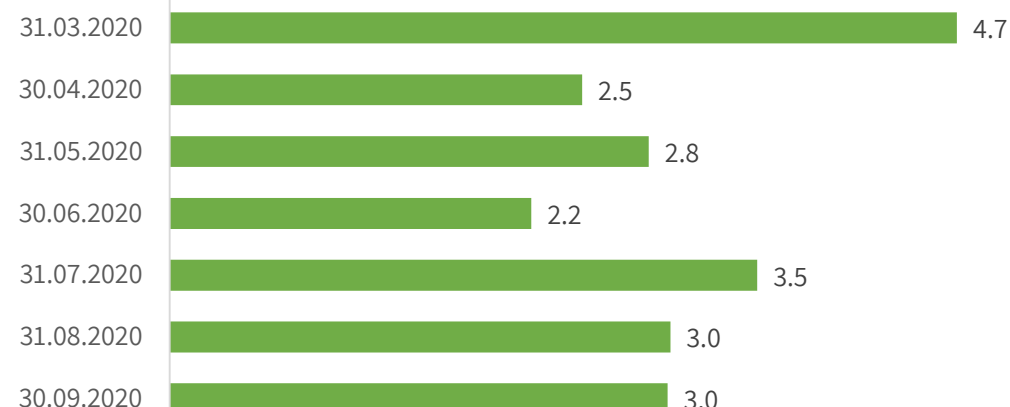
עסקים קטנים

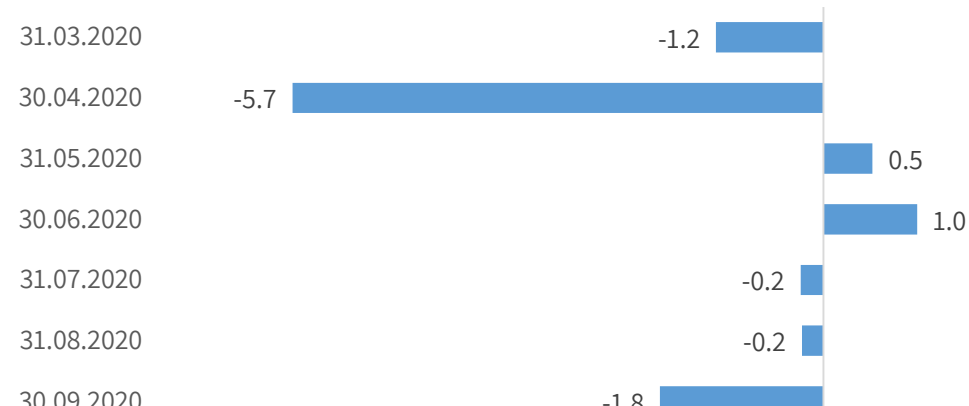
עסקי-מסחרי

דיוור

צרכני

אשראי לעסקים – הקרנות הממשלתיות חשובות

עד כה ניתנו במסגרת הקרנות אשראי בהיקף של כ- 20 מיליארד ₪ לעסקים קטנים ובינוניים

קרי	גובה הערבות על סך התיק	גובה הערבות על ההלוואה הבודדת	גודל הקרי	אושר עד כה (25.10.2020)	שיעור הניצול
עסקים קטנים ובינוניים	מסלול רגיל (13.10.2020 – 01.04.2020)	15%	85%	18 מיליארד ₪	100%
	מסלול רגיל (החל מ- 13.10.2020)	15%	85%	0.4 מיליארד ₪	2%
	מסלול בסיכון מוגבר	60%	95% - 85%	1.4 מיליארד ₪	34%
עסקים גדולים		12%	75%	6 מיליארד ₪	23%

סה"כ 21.2 מיליארד ₪

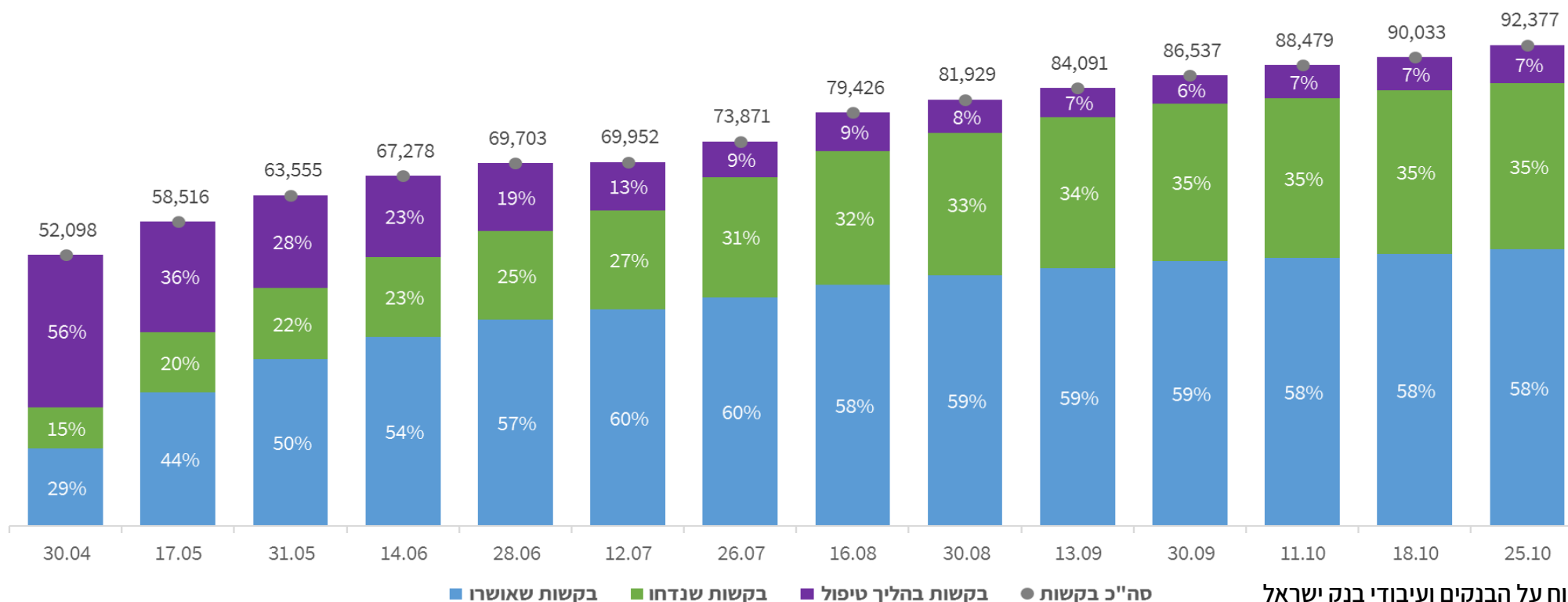
ביצועי הקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה – מספר בקשות

93% מהבקשות טופלו – מלמד כי החסמים התפעוליים הוסרו לאורך הזמן בדיאלוג עם הבנקים והאוצר

62% ממספר הבקשות מאושרות (כ – 30% מהסכום המבוקש) – הסירובים הם בעיקר:

- לבקשות של לווים שלא נפגעו מהקורונה.
- ללווים שאין להם יכולת החזר.

30% מסכום הבקשות מאושר – מלמד כי חלק מהלווים קיבלו מענה חלקי. יש בהגדלת הקרן בכדי לסייע להשלמת המענה.

סיוע ללקוחות בקשיים, הוזלת עמלות והנגשת שירותים

הבנקים נדרשים למצות את הכלים שברשותם לגביית חובות כדי לסייע ללקוחות ולהימנע, ככל הניתן, מהעברת החוב לגביה משפטית

הוזלת עמלות באמצעות צו פיקוח של שירותים רלבנטיים למשבר (פטור מלא מעמלת דמי כרטיס דביט, הוזלה בעמלת פעולה בידי פקיד במוקד טלפוני של הבנק, הוזלת עמלת מכתב התראה של עורך דין)

אספקת שירותים בנקאיים למקבצי אוכלוסייה ותיקה באמצעות סניפים ניידיים

מתן אפשרות להגדלת מסגרות אשראי בחשבונות עו"ש אשראי באופן חד צדדי כדי לאפשר כיבוד חיובים החורגים ממסגרת האשראי

המשבר הכלכלי, כמו המשבר הבריאותי מאופיין באי ודאות גדולה לגבי אורכו ועוצמתו. סביבת הסיכון הכלכלית במגמת עליה

הפיקוח על הבנקים עשה ויעשה שימוש נרחב בכלים שברשותו בכדי למזער את הפגיעה במשקי הבית והעסקים הקטנים ולסייע להם לצלוח את המשבר

הפיקוח על הבנקים בוחן כל העת צעדים נוספים, תוך בחינה ולמידה של צעדים שננקטו וננקטים על ידי רשויות פיקוח אחרות

הצעדים צריכים להינקט בשום שכל, תוך מתן דגש על שמירת יציבותם של התאגידים הבנקאיים בהם מופקדים כספי הציבור

ישנם עסקים ואנשים פרטיים אשר הלוואה אינה הפתרון המיטבי עבורם

על הבנקים והלקוחות לפעול ככל הניתן בכדי להגיע להסדרים לפירעון החוב התואמים את יכולות הלקוח

המערכת הבנקאית איתנה, והיא תמשיך ותפעל לתמיכה בצעדים נדרשים לטובת המשק והציבור

חשיבות שבנק ישראל והממשלה, על כל זרועותיהם, ימשיכו לפעול במגוון כלים בכדי לסייע לעסקים ולמשקי הבית

תודה

